

TEDENSKESLIKKE

PRILOGA

DOMOVINI

Leto I

V Ljubljani, dne 28. maja 1926

Stev. 26

Naši Sokoli

Kdor je hodil po svetu in imel opravka s tujimi narodi, tam preko meja nekdanje Avstrije, je kmalu spoznal, da smo majhen, neznan narodič, ki ga malo kdo pozna in vendar, poglejmo naše uspehe. Niti inteligenta tam zunaj ni vedela kdo smo in kaj smo. Dočim so poznali vsi narodi Čehi, Srbi in deloma tudi Hrvati in Slovake, je le malo kdo vedel, kje je Ljubljana in da tukaj bivajo

Slovenci. Da smo tako mali in tako pozabljeni, nismo bili mi krivi, pač pa usoda, ki je nas nekako odtrgala od večjih slovanskih plemen in pa narodi krog nas, proti katerim smo se morali neprestano boriti.

V ognju se trdijo jekla, v borbi se jačijo narodi, ta pregovor je veljal in velja še danes za nas. Vodstvo narodne borbe je prevzel pred več kot šestdesetimi leti Sokol, ki

je bil leta 1862 ustanovljen v Pragi, a je že prihodnje leto priletel tudi v Ljubljano in se vgnezdil.

Na svoj prapor si je Sokol zapisal borbo za narodno svobodo. Kdor pa se hoče uspešno boriti, ta mora biti krepak duševno in telesno. Da se to doseže je treba vzgoje in železne volje. Sokoli so se izobraževali duševno in telesno. V prvi vrsti so pregnali iz

svojih vrst malodušnost, nezdravo častihlepe in proglasili enakopravnost za vse one, ki ljubijo svoj narod. Sokol ni delal in ne dela razlike med posamnimi stanov. Pri Sokolu so si vsi bratje, naj si bo delavec, uradnik, kmet ali meščan, bogataš ali revež. Kdor je poštenjak in vreden, da je član Sokola, ta je vreden, da je tudi brat bratu Sokolu. Sokol ne pozna verskih razlik in verskih nestrpnosti, kakor so jih upeljala kasneje nastala telovadna društva, ki zasledujejo vse kaj drugega kakor Sokol in radi tega tudi ne dosežejo nikakih uspehov.

Sokolska ideja se je prenesla tudi med ostale slovanske narode in bila prava moralna vez, ki nas je medsebojno vezala v borbi proti našim nasprotnikom, ki so nas od dne do dne ljuteje napadali, toda bili so vedno s krvavimi glavami odbiti. Sami Slovenci bi bili težko zmagali to borbo, toda roka v roko z bratskimi narodi smo dosegli našo narodno svobodo.

Sokoli pa so prevzeli še drugo vzvišeno nalogo. Svetu so pokazali, kaj mi zmoremo, na kakšni visoki stopinji je pri nas telesna vežba. Dobri telovadci ne more imeti narod z nizko kulturo, kajti telovadcu je treba tudi razuma.

Že pred leti so osnovali razni narodi mednarodno zvezo telovadnih društev, ki ima namen pokazati vsemu svetu, na kakšni stopnji se nahaja njihova telesna vzgoja. Vsako četrto leto se vrši med posamnimi društvi tekma za prvenstvo. Pred osmimi leti je bila taka tekma v Pragi, pred štirimi leti za časa »Vsesokolskega zleta« v Ljubljani in letos na Francoskem v Lyonu.

Prvočino je bilo priglasenih za to tekmo 11 narodov, zadnji čas pa so javili svoj odstop Italijani, Švicarji, Američani, Finci in Angleži; najbrže so se zbal težkih vaj, ki so bile za letošnjo tekmo predpisane.

Nastopilo je šest narodov, Jugoslovenci so zastopali Slovenci. Huda je bila borba, ki

pa je nad vse častno končala za Sokole. Kot vrsta so bili prvi češki Sokoli, drugi pa naši. Na tretjem mestu so bili Francozi, na četrtem Luksemburžani, za njimi Belgijci in zadnji pa Holandci. Prvenstvo kot posameznik pa si je priboril naš gorenjski rojak, Peter Šumi, Pijemontezarjev iz Kranja, na kar smo lahko še posebno ponosni podeželani.

To pa ni prvič! Slovenski Sokoli so se še vedno častno odrezali pri vseh telovadnih nastopih, tako tudi pri lanskem veliki svetovni Olimpijadi, kjer je dosegel prvo mesto Novomeščan Štukelj. Le škoda, da ni bilo poleg tudi Italijanov, ki bi gotovo prav ježno gledali naše lepe uspehe. Med tako malim narodičem kakor smo Slovenci najti najboljšega svetovnega telovadca, to ni mala stvar in če še pomislimo na sredstva in podpore, ki jih bogato dajejo drugi narodi svojim telovadnim društvom, moramo biti v resnici ponosni na naše jumaške z vncem zmage ovenčane Sokole.

Levo.
Peter Šumi prvak prvakov pri telovadnih tekmi narodov v Lyonu na Francoskem.

Desno.
Župna cerkev v Kranju je znamenita radi svoje starosti, lepote in velikosti. Nekdaj počrnelo zidovje in temni rezani kamni zvonika so dali mestu ime »črnega« Kranja. Cerkev ima najvišji zvonik na Gorenjskem in s hodnika na njem je prekrasen razgled na planine in daleč naokrog po ravnini, ki je na gosto posejana z naglo napredujočimi vasmi.

Narodni dom v Kranju so postavili meščani lansko leto svojim društvom. Tu imajo svoje prostore gasilno društvo, sokoli in druge koristne organizacije. Pred domom odkrijejo 1. avgusta spomenik kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju in se slavnosti udeleži tudi kralj Aleksander. Kranj v zadnjem času silno hitro napreduje, ker ima zelo razvito trgovino in se je bujno začela razvijati industrija. Na Gaštejcu so sezidali velike tvornice bombažnih tkanin in se zgradi še tovarna za škrob, ki bo rabila na leto 1000 vagonov krompirja. Na Farovski loki nameravajo zidati še drugo veliko tovarno tkanin. Prej je pa Kranj že imel veliki Majdičev mlin, tovarne za kože, pletenine in za izdelke iz kavčuka ter puškarsko šolo. Občinski svet je v naprednih rokah in gospodari tako dobro, da občina nima nič dolga.

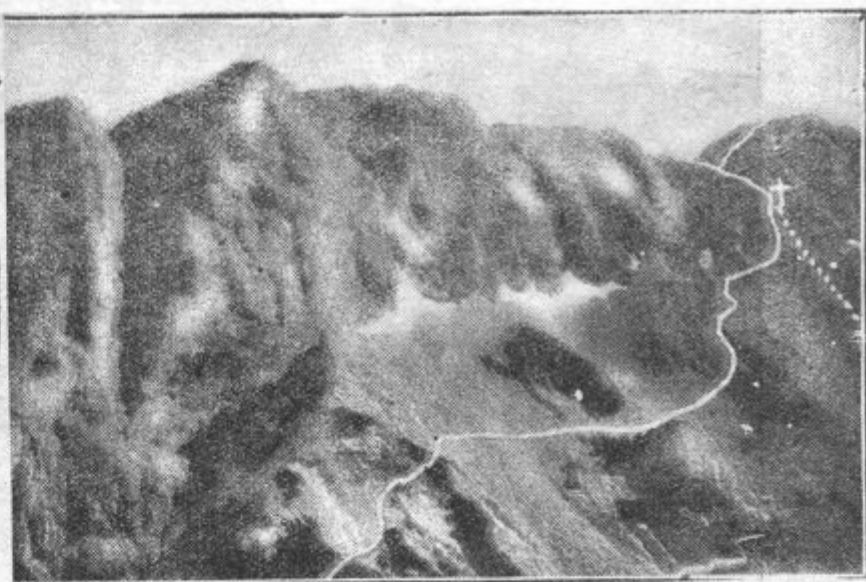
Dr. Karel Triller, bivši ljubljanski podžupan, deželni odbornik kranjski, v ljubljanski Narodni vladi poverjenik za trgovino, poslanec v začasni Narodni skupščini, starosta Sokola in neumoren na gospodarskem polju, predvsem kot predsednik »Ljubljanske kreditne banke« in upravni svetnik »Narodne banke« v Beogradu je dne 20. t. m. zadet od srčne kapi nenadoma v 64 letu umrl. Rojen je bil v Škofji Loki, kjer so ga tudi pokopali na starem pokopališču. V dobrodelne namene je zapustil okrog 100.000 dinarjev, razdal je pa že v življenju podpore potrebnim velike vsote, ne da bi zahteval zahvale ter obdarjeni navadno niso zvedeli niti imena svojega dobrotnika. V oporoki se je spomnil posebno dijakov in gasilcev.

Dr. Rih. Bergmann, je umrl v 45. letu v Žalcu, svojem rodnem kraju. Bil je spoštovan zdravnik, podstarosta Jugoslovenske gasilske zveze, načelnik gasilske župe žalske in gasilskega društva v Žalcu. Za gasilstvo si je stekel nevenljivih zaslug in tudi gmotno ogromno žrtvoval v ta človekoljubni namen.

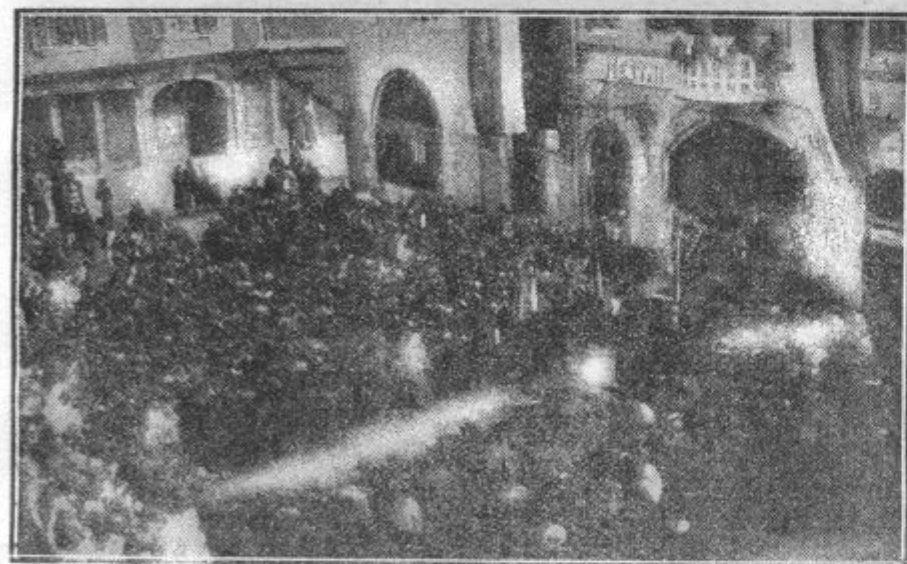
Trg v Kranju, kjer se vrše slavnj kranjski pondeljki in sejmi.

Kraj binkoštné nesreče. Bela črta nam kaže od desne proti levi planinsko stezo od Krvavca proti Cojzovi koči.

Prijazna vasica Sela pri Šumberku na Dolenjskem.

Levo.

Slavnost ujedinjenja narodno in socijalno zavednega delavstva v Ptuju ob slavnostnem razvitju prapora (amošnje podružnice Narodno socij. strokovne zveze.

Desno.

Američan Byrd, ki je prvi preletel z letalom severni tečaj.

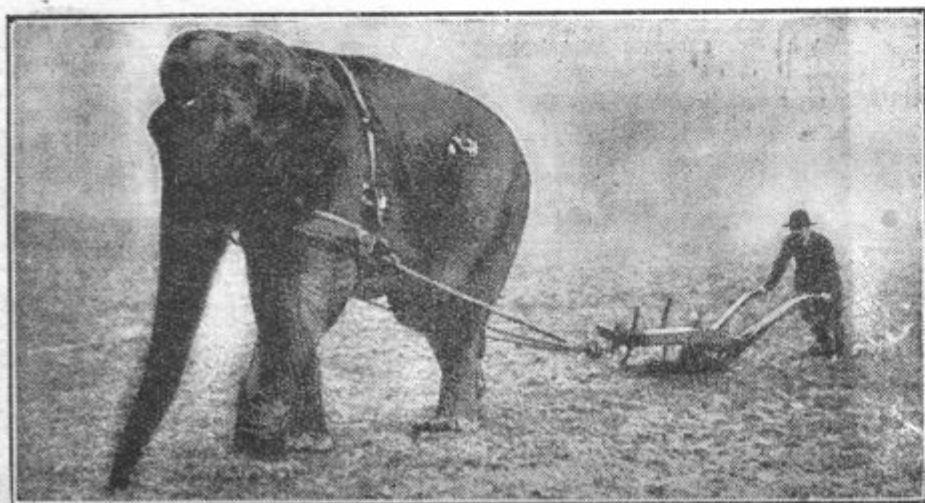

Belokranjski šolarji iz Metlike so v ljubljanskem gledališču priredili lepo predstavo z živo sliko in s krasnim petjem očarali odlično občinstvo, ki se jim je za užitek izkazalo hvaležnega s pohvalo, lepimi knjigami, pogostitvijo, z brezplačnimi vstopnicami h »Gorenjskemu slavčku«.

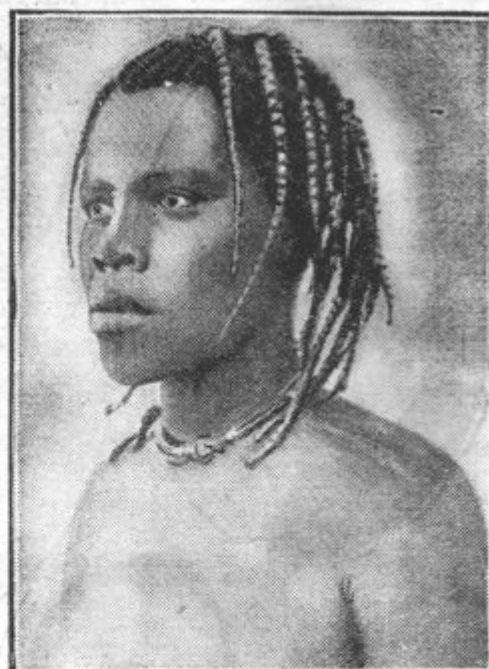

Slika iz revolucije na Poljskem, o kateri smo že podrobno pisali v listu.

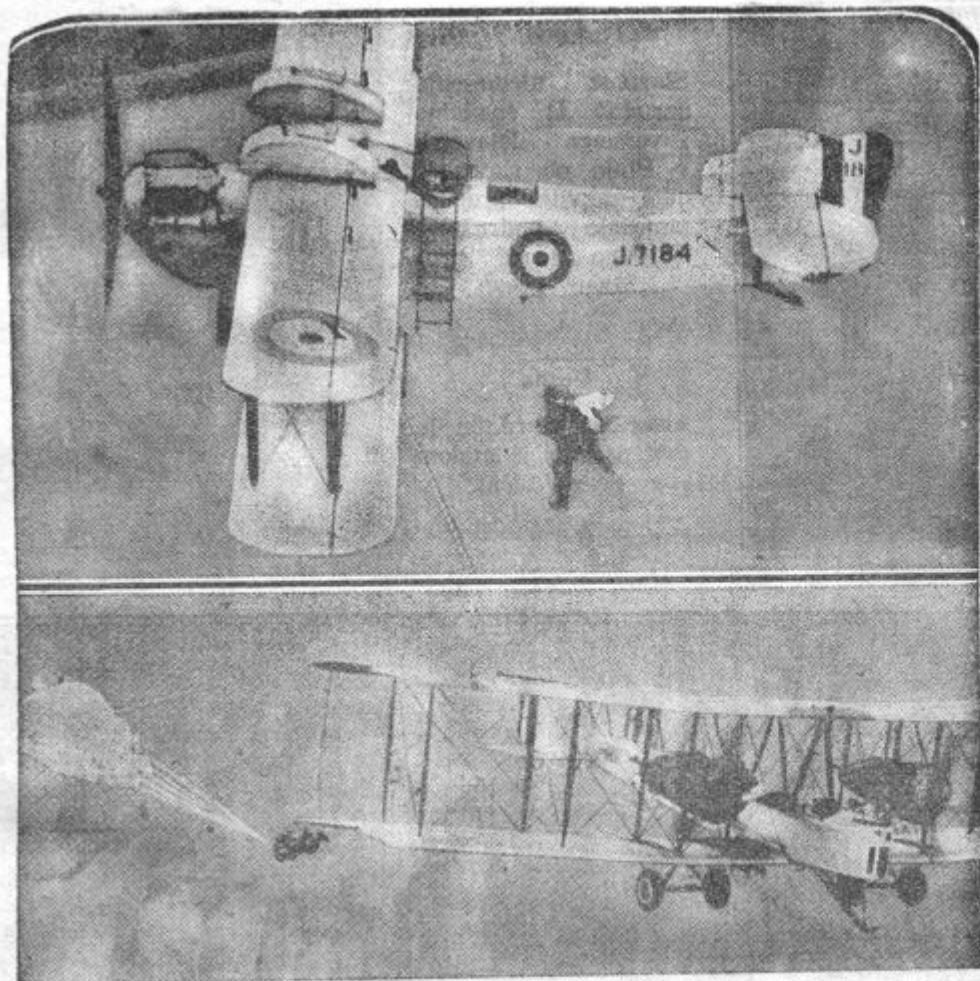
Cirkuški slon, ki mora v prostem času orati.

Zamorsko dekle iz Airike z umetno spleteno frizuro.

Opica s sušeno potlačenim, sušeno s som živj na Borneju, največjem otoku v Indoneziji.

Kako se rabi padalo za letalce. Zgoraj je padalo še zaprto, spodaj pa letalec z odprtim padalom polagoma in brez nevarnosti pada polagoma proti zemlji.

Fakir Taimu, ki se pusti 30 dni zaporedoma po 11 ur pribiti s srebrnimi žebli na križ. Z železno voljo ne premaga samo bolečin, temveč prepreči celo odtok krvi.